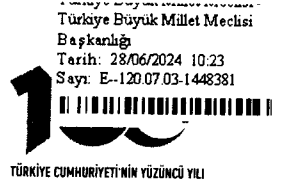

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/6961
ÇK 63

ACELE

Sayı : E-72079556-610-11900348

Konu : Soru Önergeleri (7/6961)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.12.2023 tarihli ve 1339794 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Van Milletvekili Sayın Mahmut DİNDAR tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/6961 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/6961 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 60748A98-E622-428A-9ACB-89218547101B

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

Van Milletvekili Sayın **Mahmut DİNDAR**'a Ait 7/6961 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önermesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız engelli bireyler ve ailelerinin güçlendirilmesi ve yaşam standartlarının iyileştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütmekte, engelli bireylerin istihdamına ve toplumsal hayata etkin olarak katılımına büyük önem vermektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Engelli personel çalıştırma yükümlülüğü" başlıklı 53 üncü maddesinde; *"Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. %3' ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır."* hükmü yer almaktadır.

Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşlar da toplam 22.501 personel çalışmakta olup, dolu kadro sayımızın (22.307) %3'üne göre 670 adet engelli personel çalıştırılması gerekmektedir. Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşlarda toplam 1.065 engelli personel çalışmakta olup; engelli personel açığımız bulunmamakla birlikte, 2024 yılı için 100 adet engelli personel alım talebi bildirilmiş olup atama işlemleri devam etmektedir.

Bakanlığımız bünyesinde 1 İl Müdürü, 3 İl Müdür Yardımcısı, 4 Şube Müdürü, 8 Kuruluş Müdürü, 4 Kuruluş Müdür Yardımcısı engelli personel istihdam edilmekte olup, toplamda 20 engelli personelin şube müdürü ve üzeri kadrolarda istihdamı sağlanmaktadır.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatlarında 2007 yılından bu yana Türk İşaret Dili tercümanı istihdam edilmektedir. Bakanlığımız bünyesinde 78 İşaret Dili Tercümanı çalışmakta olup söz konusu personel Merkez (Ankara), Adana, Adıyaman, Afyonkarahisar, Ağrı, Aksaray, Amasya, Ankara Antalya, Aydın, Balıkesir, Batman, Bitlis, Bolu, Bursa, Çanakkale, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Düzce, Edirne, Elazığ, Eskişehir, Gaziantep, Giresun, Isparta, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Karabük, Kastamonu, Kırıkkale, Kırklareli, Kocaeli, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Mardin, Mersin, Ordu, Osmaniye, Rize, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Şırnak, Tokat, Trabzon, Uşak, Van, Yalova, Yozgat, Zonguldak illerinde istihdam edilmektedir.

Tüm sosyal araştırmalarda olduğu gibi engellilikle ilgili verilerin toplanmasında nüfus sayımları, örneklem araştırmaları ve idari kayıtlardan yararlanılmaktadır. Engelli bireylere ilişkin verilerin anket aracılığı ile uygulanan sıklık araştırmalarının yanı sıra en güncel ve hizmet odaklı veriler, idari kayıtlarla Sağlık Bakanlığınca tutulmaktadır. Bakanlığımız ile Sağlık Bakanlığı arasından imzalanan protokol ile Ulusal Engelli Veri Sistemi oluşturulmuş olup; Engelliler İçin Sağlık Kurulu Raporu olan tüm bireylere ilişkin verilere Ulusal Engelli Veri Tabanı'ndan ulaşılabilmektedir. Sağlık Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında imzalanan veri paylaşım protokolü kapsamında oluşturulan Ulusal Engelli Veri Sisteminde 2024 Mayıs ayı itibarıyla Sağlık Bakanlığınca yetkilendirilen hastanelerden alınan sağlık kurulu raporu olan 3.540.124 engelli vatandaşımız kayıtlıdır.

Bakanlığımız bünyesinde kamu kurum ve kuruluşlarındaki Engelli Sağlık Kurulu Raporlarını esas alan Ulusal Engelli Veri Sistemi, Engelli Sağlık Kurulu Raporu almak için Sağlık Bakanlığı'na bağlı yetkili hastanelere başvurmuş ve hizmet almak için devletle temasa geçmiş bireyleri kapsamaktadır.

Engelli vatandaşlarımızın kamu hizmetlerinden faydalanması için söz konusu veri sistemine kayıtlı olması gerekmemektedir. Engelli vatandaşlarımız halkımıza sunulan bütün kamu hizmetlerinden faydalanmaktadır.

Bakanlığımızca engellilerin rehabilitasyonu ve habilitasyonu 2018-2024 yılları arasında ayrılan ödenek 2019 yılında 8.890.007.112,96 TL, 2020 yılında 11.130.379.649,86 TL, 2021 yılında 13.132.569.922,48 TL, 2022 yılında 22.108.048.561,56 TL, 2023 yılında 10.507.407.397,31 TL ve 2024 yılında 16.115.350.387,34 TL'dir.

Diğer taraftan Bakanlığımız erişilebilirlik ile ilgili ulusal politikaların belirlenmesi, mevzuatın hazırlanması ve bu politikaların hayata geçirilmesi için kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve işbirliğinin sağlanması ile yükümlü bir kurumdur. Erişilebilirliğin uygulanması tüm kurum ve kuruluşların görev ve sorumluluğundadır.

07.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesinde, kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmi yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve umuma açık hizmet veren her türlü yapıların engellilerin erişilebilirliğine uygun duruma getirilmesi hüküm altına alınmıştır. Bahsi geçen Kanunun geçici 2 nci ve 3 üncü maddelerine istinaden 20.07.2013 tarihinde yürürlüğe giren Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği gereği illerde valilikler bünyesinde komisyonlar oluşturulmuş olup, yükümlülükleri yerine getirmeyen belediyeler ve diğer kurum ve kuruluşlar için, komisyonlar tarafından yapılan denetimler sonucunda erişilebilir olmayan her bir tespit için idari para cezası uygulanabilmektedir. Komisyonlar denetimlerini 2020/3 sayılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formlarına göre yürütmektedir.

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği'nin 13 üncü maddesi kapsamında Bakanlığımız tarafından her yıl, yıllık plan yayımlanmaktadır. Bu plan ile komisyonların denetim önceliklerinin belirlendiği bina, açık alan ve toplu taşıma araçları listesi oluşturulmaktadır. Komisyonlar yıllık denetleyecekleri bina, açık alan ve toplu taşıma araçlarını bu plan kapsamında hazırladıkları Programa göre belirlemektedir.

Ülkemizde yapılı çevrenin planlanması, ruhsatlandırılması ve inşası ile ilgili temel mevzuat 3194 sayılı İmar Kanunu'nun uygulama yönetmeliği "Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği"dir. Bakanlığımız tarafından erişilebilirlik ölçü ve ölçütlerinin daha ayrıntılı olarak Yönetmelikte yer alması için teknik metin oluşturulmuş ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 01.07.2017 tarihinde Yönetmelik yayımlanmıştır. Bu Yönetmelikte yer alan erişilebilirlikle ilgili hükümler gereği, yeni tasarlanan tüm binalarda standarda uygunluk sağlanmak zorundadır.

2019 yılında yeni inşa edilecek binaların erişilebilir olarak tasarlanması ve inşa edilmesi için yine Bakanlığımızca teknik alt yapısı oluşturularak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına sunulan revizyon talebi Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği'ne eklenmiştir.

Binaların, erişilebilir hale getirilebilmesi için yapılması gerekenlerin rapor olarak temin edilmesini sağlayacak ve erişilebilirlik belgesi alınmasını teşvik edecek bir formül olan Erişilebilirlik Değerlendirme Modülü (ERDEM) kullanıma açılmıştır.

Mimar ve mühendislerin tasarımın ilk aşamasından son aşamasına kadar başvurabileceği, açıklayıcı metinlerin yanı sıra mimari çizimlerin üç boyutlu görseller ile desteklendiği, aynı zamanda akademisyenler için kaynak niteliğindeki Erişilebilirlik Kılavuzu yayımlanmıştır.

Ulusal standartları baz alan ve mevzuattaki son düzenlemeleri de içeren Erişilebilirlik Kılavuzu kapsamında kurgulanan, adım adım yapılması gerekenleri görsel olarak açıklayan ve erişilebilir mekânların simülasyonu niteliğinde bir "Erişilebilirlik Animasyonu" hazırlanmıştır.

5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ile kamu kullanımına açık binalar, açık alanlar ve şehir içi toplu taşıma araçlarında erişilebilir düzenlemeler yapılması için sorumlulara süre

verilerek, erişilebilirlikle ilgili olarak ilk kez mevzuatta yaptırım düzenlenmiştir. Bu kapsamda kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler ve gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından erişilebilirlik uygulamaları yapılmaktadır.

5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 8 yıllık süre öngörülmüş, bu süre 07.07.2013 tarihi itibarıyla sona ermiştir. Kanunun geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan hüküm ile de yine Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlatılmak üzere toplu taşıma hizmetlerinin erişilebilir hale getirilmesine ilişkin bir geçiş süreci öngörülmüştür. Ancak bu geçiş süreci, toplu taşıma hizmetlerinin türü ve araçların özellikleri göz önünde bulundurularak ayrı ayrı belirlenmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmî yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ile şehir içi toplu taşıma hizmeti veren otobüsler ve raylı sistemler, Komisyonlar tarafından 2013 yılından bu yana denetlenmektedir. Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği ile illerde valilikler bünyesinde kurulan komisyonlar denetimlerine devam etmekte, vatandaşlar tarafından komisyonlara başvuru yapılabilmektedir. Erişilebilirlik için süre uzatımı veya öteleme söz konusu değildir.

Bakanlığımız merkez binasının yerleşkesinde bulunan görev alanları ve diğer alanlar (WC, Merdiven, Asansör, Yol ve Geçitler, Otoparklar, Ulaşım Servisleri ve diğer ilgili yerler) erişilebilirliğe uygundur.

Bakanlığımızın internet sitesi kısmi erişilebilir durumdadır. Yeni web sayfası geliştirilirken erişilebilirlik şartlarını sağlamaya özen gösterilmektedir.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.